

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.5>

УДК 332

Ю. О. Тараруєв,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес адміністрування,
Харківський національний університет міського господарства*

ім. О. М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9674-5696>

О. О. Рудаченко,

*д. е. н, професор, професор кафедри підприємництва та бізнес
адміністрування, Харківський національний університет міського*

господарства ім. О. М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9597-5748>

В. В. Коненко,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес адміністрування,
Харківський національний університет міського господарства*

ім. О. М. Бекетова

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1525-7736>

**УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Iu. Tararuiev,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Entrepreneurship and Business Administration,*

O.M. Beketov Kharkiv National University of Urban Economy

O. Rudachenko,

*Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Entrepreneurship
and Business Administration,*

O.M. Beketov Kharkiv National University of Urban Economy

V. Konenko,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Entrepreneurship and Business Administration,*

O.M. Beketov Kharkiv National University of Urban Economy

CAPITAL MANAGEMENT AS AN ELEMENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS ENTITIES

У статті представлені і проаналізовані визначення фінансово-економічної безпеки, сформульовані вітчизняними дослідниками. Розглянуті підходи до визначення елементів фінансово-економічної безпеки за різними класифікаційними ознаками. Виявлено, що управління капіталом у якості такого елементу не виділяється. Для обґрунтування доцільності включення управління капіталом до складу фінансово-економічної безпеки проаналізовано зв'язок між цими категоріями. Визначено, що фінансово-економічна безпека впливає на усі ключові процеси в системі управління суб'єктів підприємницької діяльності, що дає підстави виділяти фінансово-економічну безпеку в сфері управління капіталом. На основі аналізу особливостей визначення вартості використання видів капіталу бізнес-структур запропоновано використовувати показники загальних витрат на залучення капіталу та середньої зваженої вартості капіталу в якості, відповідно, абсолютного та відносного критерію якості управління

капіталом з урахуванням специфіки фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

The article is dedicated to the problems of formation and improvement of the system of financial and economic security of business entities. The purpose of the article is to position capital management as a key component of the system of financial and economic security of business entities. Definitions of financial and economic security formulated by Ukrainian researchers are presented and analyzed in the article. It is revealed that they have disagreements concerning the list of objects of protection in the process of implementing financial and economic security measures and regarding the essence of the concept. The approaches of some scientists to the definite of the elements of financial and economic security according to various classification features also are analyzed in the paper. It is concluded that capital management as such an element is not highlighted by other researchers, despite the importance of improving the quality of management in this direction for protecting the property interests of business owners and achieving other goals of financial and economic security. To substantiate the including capital management as part of financial and economic security, the relation between the categories was analyzed. It is determined that financial and economic security affects all key processes in business entities management system. That's a reason for highlighting financial and economic security in the field of capital management. As a result of comparison key approaches to evaluate the types of business capital, an absolute and relative criterion of the capital management is performed in the paper. The former is total capital expenditures and the latter is weighted average cost of capital. The minimization of these criteria, indicates an increase in the quality of capital management due to the implementation of financial and economic security measures. Prospective areas of research on the topic of the article are: clarification of the essence and components of financial and economic security, as well as improvement of methods of its assessment, taking into account the inclusion of new structure elements.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека, суб'єкти підприємницької діяльності, вартість капіталу, управління капіталом, критерії якості управління капіталом.

Keywords: financial and economic security, subjects of entrepreneurial activity, cost of capital, capital management, quality criteria of capital management.

Постановка проблеми. В умовах підвищення ризику діяльності та обмеженості економічних ресурсів набувають актуальності проблеми захисту суб'єктів підприємницької діяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз, що обумовлює необхідність дослідження проблем формування фінансово-економічної безпеки та підвищення результативності відповідних заходів. До об'єктів, що найбільше потребують захисту варто віднести капітал суб'єктів підприємництва, від його наявності і раціональності використання значною мірою залежить фінансовий стан бізнес-структур, та успішність їх діяльності. Разом з тим, необґрунтовані управлінські рішення в сфері управління капіталом приводять до значного зростання вартості його використання та диспропорційності структури, що ускладнює дотримання майнових інтересів власників бізнесу. Для підвищення якості управління капіталом необхідно включити цей напрямок управлінської діяльності до системи фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності та запропонувати критерії якості управління капіталом з урахуванням загроз, що виникають у цій сфері. Таким чином, викладене вище вказує на актуальність теми цієї публікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність теми цієї статті підтверджується публікаціями українських науковців, де містяться авторські визначення фінансово-економічної безпеки та рекомендації щодо її оцінки. Так, Н. В. Бондарчук та М. Гуменюк [1] не лише формулюють визначення фінансово-економічної безпеки, а й пропонують використовувати фінансові показники, що визначаються у межах R-аналізу у якості

індикаторів її рівня. Аналогічний підхід застосовує О.В. Іващенко [5], пропонуючи оцінювати фінансово-економічну безпеку підприємства на основі використання відомостей з його фінансової звітності. Н. А. Дегтяр та О. В. Дейнека у колективній монографії [3] систематизували основні підходи до визначення фінансово-економічної безпеки та навели її класифікацію за кількома ознаками. Важливим результатом цієї роботи є запропонований авторами механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Досить цікавою є робота А. М. Вергун із співавторами [2], де систематизуються підходи до оцінки рівня фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання. Науковцями обґрунтовано необхідність використання інтегральної оцінки для діагностики рівня фінансово-економічної безпеки підприємств та представлено відповідні рекомендації. О.С. Дубинська не лише наводить критерії фінансово-економічної безпеки підприємства, а й вдається до аналізу динаміки показників, що характеризують фінансово-економічну безпеку окремих галузей економіки [4, с. 118]. Інші роботи [6,7] є досить змістовними але мають загальний характер.

На основі аналізу досліджень і публікацій щодо формування і покращення фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання варто зробити висновок, що управління капіталом не вважається складовою фінансово-економічної безпеки, тому дослідженню проблем що виникають у цій сфері управлінської діяльності не приділяється належної уваги і вони потребують більш ретельного дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Враховуючи викладене вище, **метою** цієї публікації варто вважати позиціонування управління капіталом як ключової складової системи фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж детально розглядати управління капіталом в контексті фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання, необхідно визначитися із сутністю цієї категорії.

Нижче представлено декілька визначень фінансово-економічної безпеки, що сформульовані українськими дослідниками (див. табл. 1).

Таблиця 1. Деякі визначення фінансово-економічної безпеки підприємства¹

Автор	Визначення
Бондарчук Н. В. Гуменчук М.	стан захищеності його ресурсів, фактичного виробничого та інтелектуального потенціалу від потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього середовища за допомогою інструментів, методів, важелів та системи інформаційно-аналітичного забезпечення [1]
Дегтяр Н. А., Дейнека О. В.	такий фінансово-економічний стан, який сприяє забезпеченню захищеності його фінансово-економічних інтересів від негативних чинників внутрішнього і зовнішнього середовища та створення необхідних фінансово-економічних умов для безперервної успішної діяльності та стійкого розвитку підприємства [3]
Дубинська О. С.	такий динамічний стан підприємства, який характеризується здатністю протистояти можливим зовнішнім і внутрішнім загрозам щодо його господарської і фінансової діяльності за рахунок реалізації комплексу організаційних та управлінських заходів для забезпечення безперебійного та беззбиткового функціонування в умовах дестабілізуючого впливу навколишнього середовища [4]
Вергун А.М., Савченко М.М., Тарасенко І.О.	такий стан функціонування, за якого підприємство і його продукція є конкурентоспроможними на ринку та одночасно гарантується: найбільш ефективне використання ресурсів, інтелектуального та кадрового потенціалу; стабільність функціонування, стійкість та прогресивність розвитку; можливість протидіяти негативним впливам зовнішнього і внутрішнього середовища його функціонування [2]
Іващенко О.В.	стан захищеності підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз при якому ефективно використовуються корпоративні ресурси підприємства та постійно забезпечується досягнення найкращих значень фінансово-економічних показників [5]

Складено з використанням [1-5]

¹ У даному контексті підприємства вважаються суб'єктами підприємницької діяльності

Порівнюючи наведені визначення варто відзначити наступне:

1. Усі автори визначень ідентифікують фінансово-економічну безпеку підприємства як стан, що дозволяє зробити припущення про відносну стабільність цього стану (або прагнення підприємства забезпечити його у найближчій перспективі).

2. Найбільш загальною ознакою фінансово-економічної безпеки є захищеність. При цьому, до об'єктів що потребують захисту відносяться: ресурси та потенціал підприємства [1]; його фінансово-економічні інтереси [3] або підприємство в цілому [5]. Разом з тим, до ознак фінансово-економічної безпеки підприємства відноситься його здатність протистояти загрозам [4] та конкурентоспроможність підприємства або продукції [2]. Це дозволяє дійти висновку, що автори не мають однаковості щодо переліку об'єктів убезпечування.

3. Визначаючи фінансово-економічну безпеку, автори визначень не враховують майнових та інших інтересів власників підприємств, які є інвесторами і для яких підприємство (бізнес) і генерує прибутки. Саме тому у представлених визначеннях і не враховується роль капіталу, як ключового інструменту власників підприємства, що застосовується для придбання активів і забезпечення фінансової стійкості бізнесу.

4. Представлені визначення фінансово-економічної безпеки підприємства є загальними і не містять переліку найбільш актуальних загроз або інструментів мінімізації їх наслідків.

Далі доцільно порівняти погляди науковців щодо складу елементів, які включаються до фінансово-економічної безпеки як системи. Так, Н.А. Дегтяр та О.В. Дейнека виділяють два основні критерії класифікації фінансово-економічної безпеки: а) за об'єктами захисту (економічна та фінансова безпека з подальшою деталізацією складових); б) за видами діяльності підприємства (операційна інвестиційна та фінансова безпека). За авторським підходом, перелік складових економічної безпеки визначається основними видами ресурсів підприємства, а перелік видів фінансової безпеки залежить

від актуальних видів фінансових послуг, що надаються суб'єктами ринкової інфраструктури [2, с. 7]. Т. Б. Кузенко та Н. В. Сабліна [6] розглядають фінансову безпеку як елемент економічної, визначаючи також силову, інформаційну, техніко-технологічну, політико-правову, кадрову та екологічну безпеку у складі безпеки економічної. Такий підхід потребує додаткового обґрунтування, бо до економічної безпеки краще включати елементи залежно від видів ресурсів господарських суб'єктів. О.Ю. Чорна також включає фінансову складову до економічної безпеки [7, с. 188]. Особливо варто відзначити поєднання кадрової та інтелектуальної складової, що цілком логічно. Отже, порівняння позицій дослідників щодо складу елементів фінансово-економічної безпеки дозволяє говорити про те, що економічна складова цієї системи на їх думку важливіша за фінансову. Крім того, управління капіталом взагалі не розглядається як окремий елемент фінансово-економічної безпеки суб'єктів господарювання.

У широкому розумінні управління капіталом – це процес обґрунтування та реалізації управлінських рішень що стосуються: вибору джерел формування капіталу та планування його величини; оптимізації його структури; зниження вартості його використання у абсолютному та відносному вираженні; здійснення емісії для залучення коштів інвесторів, вибору об'єктів для інвестування капіталу та виконання інших завдань, пов'язаних з його залученням та використанням.

На користь того, що управління капіталом є складовою фінансово-економічної безпеки варто навести такі аргументи:

По-перше, наявність та раціональне використання капіталу не лише є ключовою умовою успішної підприємницької діяльності, а й дозволяє в повній мірі враховувати і захищати майнові інтереси інвесторів, які мають певні очікування щодо поточної ефективності та перспектив розвитку бізнесу.

По-друге, якість управління капіталом значною мірою впливає на фінансовий стан бізнес-структур, ймовірність отримання збитків або настання банкрутства.

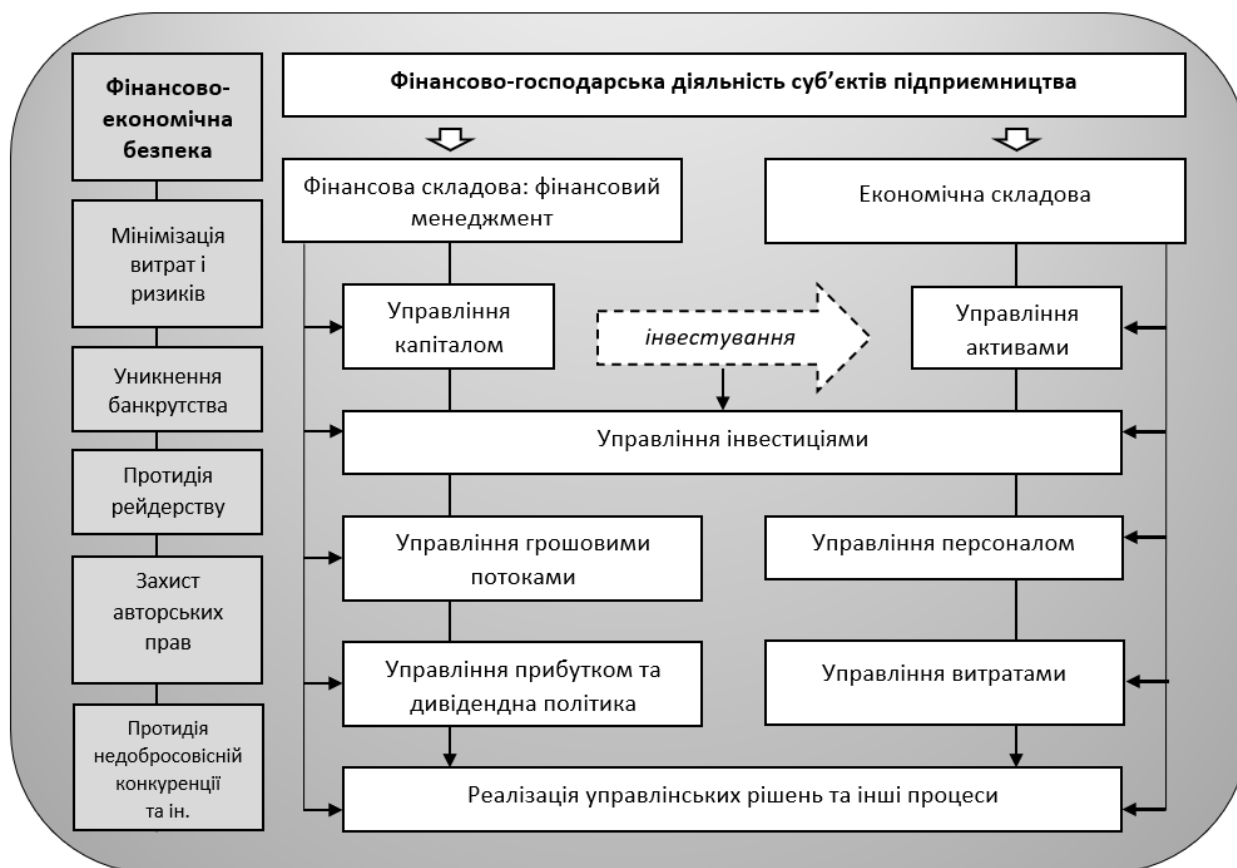
По-третє, недостатня кваліфікація менеджерів, що відповідальні за формування та використання капіталу приведе до значно зростання вартості його використання, що у свою чергу збільшить поточні витрати підприємств і негативно вплине на фінансові результати.

Крім того, співвідношення між фінансово-економічною безпекою та управлінням капіталом можна уявити, якщо умовно розділити напрямки управлінської діяльності між фінансовою та економічною складовою (рис. 1). До фінансової складової віднесено управління капіталом, грошовими потоками та фінансовими результатами, оскільки ці сфери управління передбачають ухвалення та реалізацію рішень, що безпосередньо пов'язані з формуванням та використанням фінансових ресурсів підприємницьких структур. Економічна складова включає управління активами, персоналом і витратами. На нашу думку, фінансово-економічна безпека – це не лише специфічна сфера діяльності, а й умова надійного і безпечного функціонування підприємницьких структур. Тому вона впливає на усі управлінські процеси, а представлені нижче основні завдання фінансово-економічної безпеки реалізуються як для бізнесу в цілому, так і в розрізі окремих напрямків управління (хоч і не можуть бути розподілені між ними, бо є універсальними і загальними).

Тобто, цілком логічно виділяти фінансово-економічну безпеку в сфері управління капіталом, управління активами та ін. Але протидія рейдерству або уникнення банкрутства є завданнями, що вкрай важливі для бізнесу в цілому і дотримання майнових інтересів інвесторів.

Визначившись щодо належності управління капіталом до системи фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності, необхідно перейти до критеріїв якості управління капіталом з урахуванням специфіки фінансово-економічної безпеки. На нашу думку, такими

критеріями є загальні витрати на залучення капіталу та середня вартість його використання.

Рис. 1. Фінансово-економічна безпека та управління капіталом в системі управління суб'єктів підприємницької діяльності

Розроблено авторами

Вартість використання капіталу певного виду у відносному вимірі визначається як відношення витрат на залучення капіталу за певний період та його середньої величини. Виходячи з цього, витрати на залучення капіталу певного виду можуть бути визначені з використанням відносної вартості капіталу та його середньої величини (1).

$$V_C = \frac{Exp_C}{C}, \quad (1)$$

де V_C – вартість капіталу певного виду у відносному вираженні, частка одиниці;

E_{xpc} – витрати на залучення капіталу певного виду, тис. грн.;

C – середня річна величина капіталу певного виду, тис. грн.

Залежно від джерел формування виділяють власний, позиковий та залучений капітал. Вартість використання капіталу кожного виду має власну специфіку визначення, а саме:

1. Вартість використання власного капіталу для підприємницьких структур визначається з урахуванням того, що за використання коштів що були вкладені власниками на етапі створення бізнесу їм сплачується винагорода у вигляді дивідендів або інших періодичних виплат (2).

$$V_E = \frac{d}{E}, \quad (2)$$

де V_E – вартість використання власного капіталу, частка одиниці;

d – дивіденди або інші періодичні виплати власникам, тис. грн.;

E – середня річна величина власного капіталу, тис. грн.

2. Вартість позикового капіталу розраховується на рівні середньої річної ставки використання короткострокових та інших кредитів, але може бути розрахована і як відношення річної величини сплачених відсотків та отриманих протягом року кредитів (3,4).

$$V_L = \frac{i}{L}, \quad V_L = ir \quad (3,4)$$

де V_L – вартість використання позикового капіталу, частка одиниці;

i – відсотки по кредитах, тис. грн.;

L – середня річна величина позикового капіталу, тис. грн.;

ir – середня ставка по кредитах, частка одиниці.

3. Ситуація із залученим капіталом є особливою, бо традиційно вважається, що він має нульову вартість, оскільки складається з коштів, які не належать підприємству і мають бути повернуті контрагентам. Разом з тим,

є підстави вважати, що позиковий капітал все ж має вартість за певних умов, бо кредитори можуть звернутися до судових органів щодо стягнення боргів. Думка про безкоштовність використання залученого капіталу виникла через відсутність періодичних виплат з боку підприємства, а також з тієї причини, що кредитори звертаються до суду щодо стягнення боргів лише у крайньому випадку. Отже, вартість використання залученого капіталу може бути визначена аналогічно до інших його видів (5).

$$V_{CL} = \frac{p}{CL}, \quad (5)$$

де V_{CL} – вартість використання залученого капіталу, частка одиниці;

p – виплати кредиторам, які звернулися до суду щодо повернення коштів, тис. грн.;

CL – середня річна величина поточних зобов'язань, тис. грн.

Отже, критерії якості управління капіталом з урахуванням специфіки завдань фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності доцільно викласти у абсолютному та відносному вираженні. У першому випадку у якості критерію рекомендується використовувати загальні витрати суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язані з використанням капіталу, а у другому – середню зважену вартість капіталу WACC, що розраховується як середня зважена з використанням питомої ваги капіталу кожного виду (6,7).

$$TEC = V_E \times E + V_L \times L + V_{CL} \times CL \quad (6)$$

$$WACC = V_E \times d_E + V_L \times d_L + V_{CL} \times d_{CL} \quad (7)$$

де TEC – загальні витрати суб'єктів підприємницької діяльності на залучення капіталу, тис. грн.;

$WACC$ – середня зважена вартість капіталу, частка одиниці;

V_E, V_L, V_{CL} – відповідно, вартість використання власного, позикового та залученого капіталу, частка одиниці;

d_E, d_L, d_{CL} – частка цих видів капіталу у його загальній величині, частка одиниці.

З урахуванням того, що в процесі здійснення заходів з фінансово-економічної безпеки вартість капіталу та витрати на його залучення мають зменшуватися, критерії якості управління капіталом суб'єктів підприємницької діяльності у абсолютному та відносному вигляді доцільно записати у вигляді (8,9).

$$TEC \rightarrow \min, \quad (8)$$

$$WACC \rightarrow \min. \quad (9)$$

Отже, практична реалізація наведених вище рекомендацій дозволить систематично оцінювати дієвість заходів з фінансово-економічної безпеки в сфері управління капіталом суб'єктів підприємницької діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. У статті представлені і проаналізовані визначення фінансово-економічної безпеки, сформульовані вітчизняними дослідниками. Встановлено, що вони мають розбіжності як щодо переліку об'єктів захисту в процесі реалізації заходів з фінансово-економічної безпеки так і щодо сутності цього поняття.

2. Розглянуті підходи деяких вчених до визначення елементів фінансово-економічної безпеки за різними класифікаційними ознаками. Виявлено, що управління капіталом у якості такого елементу не виділяється, попри важливість підвищення якості управління за цим напрямом для захисту майнових інтересів власників бізнесу та досягнення інших цілей фінансово-економічної безпеки.

3. Для обґрунтування доцільності включення управління капіталом до складу фінансово-економічної безпеки проаналізовано зв'язок між цими категоріями. Визначено, що фінансово-економічна безпека впливає на усі ключові процеси в системі управління суб'єктів підприємницької діяльності,

що дає підстави виділяти фінансово-економічну безпеку в сфері управління капіталом (див. рис. 1).

4. На основі аналізу особливостей визначення вартості використання видів капіталу бізнес-структур запропоновано використовувати показники загальних витрат на залучення капіталу та середньої зваженої вартості капіталу в якості, відповідно, абсолютного та відносного критерію якості управління капіталом з урахуванням специфіки фінансово-економічної безпеки суб'єктів підприємницької діяльності.

Література

1. Бондарчук Н.В., Гуменчук М. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та необхідність її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>

2. Вергун А.М., Савченко М.М., Тарасенко І.О. Діагностика рівня фінансово-економічної безпеки підприємства. *Міжнародний науковий журнал*. 2015. № 2. С. 23–26. URL: bit.ly/3Y4zDMn

3. Дегтяр Н.А., Дейнека О.В. Фінансово-економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення. *Стратегії економічного розвитку: держава, регіон, підприємство: колективна монографія: / За заг. ред. К.С. Шапошникова. Херсон: Гельветика, 2015. Т. 2. С. 1–17. URL: bit.ly/403Vki9*

4. Дубинська О. С. Визначення рівня фінансово-економічної безпеки на підставі аналізу фінансової звітності підприємства. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2021. Вип. 5. С. 112-122. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.5.14>

5. Іващенко О.В. Фінансово-економічна безпека підприємства. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2013. Т. 18. Вип. 1. С. 142-145. URL: bit.ly/3BK8WFp

6. Кузенко Т.Б., Сабліна Н.В. Фінансова безпека підприємства. Навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2020. URL: bit.ly/4f3SWfA

7. Чорна О.Ю. Основні функціональні складові економічної безпеки інтегрованої промислової структури. *Вісник східноукраїнського*

національного університету ім. В. Даля 2016. № 6 (230). С. 187-193. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84594166.pdf>

References

1. Bondarchuk, N.V. and Gumenchuk, M. (2016), “The essence of the financial-economic security of the enterprise and the need to provide it”, *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409> (Accessed 14 Oct 2024).

2. Verhun, A.M., Savchenko, M.M. and Tarasenko I.O. (2015), “Diagnostics of the level of financial and economic security of the enterprise”, *International Scientific Journal*, [Online], vol. 2, pp. 23-26, available at: bit.ly/3Y4zDMn (Accessed 14 Oct 2024).

3. Dehtiar, N.A. and Deineka, O.V. (2015), *Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstva: sutnist ta mekhanizm zabezpechennia* [Financial and economic security of the enterprise: essence and mechanism of provision], *Helvetyka*, Kherson, Ukraine.

4. Dubynska, O.S. (2021), “Determination of the level of financial and economic security on the basis of analysis of the financial statements of the enterprise”, *Taurida Scientific Herald. Series: Economics*, [Online], vol. 5, pp. 112-122, available at: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2021.5.14> (Accessed 14 Oct 2024).

5. Ivashchenko, O.V. (2013) “Financial and economic security of the enterprise”, *Odessa National University Herald. Economy*, [Online], vol. 18, issue 1, pp. 142-145, available at: bit.ly/3BK8WFp (Accessed 14 Oct 2024).

6. Kuzenko, T.B. and Sablina, N.V. (2020), *Finansova bezpeka pidpriemstva* [Financial security of the enterprise], S. Kuznets KhNEU, Kharkiv, Ukraine.

7. Chorna, O. Iu. (2016) “Basic functional components of the economic security of the integrated industrial structure”, *Visnyk skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dalia*, [Online], vol. 6 (230), pp. 187-193, available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/84594166.pdf> (Accessed 14 Oct 2024).

Стаття надійшла до редакції 18.10.2024 р.